

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Боян Добрев относно хабилитационния труд на кандидата за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ Августина Иванова Станоева с тема „Психодинамични процеси в арт терапията при психични заболявания в клиничен контекст. Терапевтичното присъствие като потенциал за промяна в арт терапевтичния процес" и научен ръководител: проф. Петер Кънчев Цанев, д.изк.

Представеният дисертационен труд и придружаващите материали са в пълно съответствие с процедурата за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

Темата на Августина Станоева е много значима при дефинирането на ролята на изкуството като цяло и в частност неговата терапевтична сила. Образователната и основа е впечатляваща. Нейната дипломна работа е отличена като най-добрата във висшето учебно заведение в Германия, където получава магистърска степен по арт терапия. Активната и творческа дейност като художник и изследовател е от голямо значение за качествата на представеният от нея дисертационен труд.

Августина Станоева има дългогодишен опит в Дневният стационар на Клиниката по психиатрия в УМБАЛ „Александровска“, както и много висока оценка за дейността си, заемайки позицията на президент на Българската асоциация на арт терапевтите. Много активна е дейността на Августина Станоева в международен план.

Дисертацията е структурирана великолепно, на принципа „нищо в повече“ и няма смисъл да се дублирам с другите участници в журито, описвайки в подробности нейните елементи. Уводът много ясно резюмира труда на дисертанта. В Първа глава имаме обзор на темата, хипотезите и методиката на изследването. Във Втора глава е представена подробно методиката на изследването, многопластово и във взаимната обусловеност на всеки един от елементите. В Трета глава се анализират възможностите на арт терапията за постигане на положителни резултати и ролята на арт терапевта в този процес. Четвърта глава е посветена на резултатите от терапията и перспективите за бъдещо развитие. Илюстративният материал е богат и подкрепя убедително застъпените тези, документирайки промените и нагласите при прилагане на терапията.

Представеният дисертационен труд е собствен авторски проект, оригинално проучване и изцяло самостоятелно дело на докторанта. Творческият проект илюстрира терапевтичния потенциал на невербалните терапии и в частност на арт терапията. Формулираните идеи и изводи са фокусирани върху възможността за работа с преживени травми чрез нов телесен опит и творчество. Глъбинният подход позволява алегорично свързване на интрапсихичното с външни моторни или творчески експресии и постигане на „поглед отвъд видимото“ с потенциал за осъзнаване на недостъпни фрагменти от личния опит и за личностова промяна.

Структурата на автореферата отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на НХА за прилагане на ЗР АСРБ, като следва структурата на дисертацията и отразява нейното съдържание.

За мен беше много полезно да се запозная с нейния труд, поради възможността да се докосна до важна за мен проблематика, разработена от практика в арт терапията и резултатите пораждани от тази намеса. В моята лична практика, като преподавател и художник, аз считам, че културата е системният софтуер на обществото. Ролята на културата е да осмисля

хармонично заобикалящата ни действителност. Проблемите в осмислянето на тази действителност са ключови за психично болните, но тези проблеми далеч надхвърлят зоната на намеса отредена за болничните заведения. Имайки досег с психично болни в личен план, аз осъзнах, че проблемът е много по широк от този, за който се говори в публичното пространство и засяга огромен процент от обществото като цяло. Темата на Августина Станоева изследва проблематиката в нейните медицински измерения, но нейните плодове са полезни не само за Арт терапията, но и за изкуството като цяло.

В заключение бих желал да заявя, че представеният дисертационен труд е несъмнено оригинално и много актуално проучване, което би могло да спомогне терапията в цялата система от заведения и институции свързани с лечението на психично болните. Несъмнени са приносите на докторантката. Горещо изложеното ми дава основание да изкажа твърдо, своето положително становище относно присъждането на образователната и научна степен „доктор“ по изкуствознание и изобразителни изкуства на Августина Иванова Станоева.

Нейната дисертация безусловно ще има голямо значение в подобряването на резултатите постигнати чрез арт терапията, но е и един нов, научно обоснован извор, потвърждаващ голямото значение на културата, при осмислянето на индивидуалната идентичност като цяло, спомагащ осмислянето на ролята на изобразителното изкуство като процес и резултат.

8 Март 2025 г., София

Проф. д-р Боян Добрев

